

Θεοφάνια, η Λαμπράδα της Βάπτισης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θεολογικό πλαίσιο

Αυτό που μας δίδαξαν τα Χριστούγεννα, επιβεβαιώνεται στα Θεοφάνια με τον πιο θριαμβευτικό τρόπο: Ο Θεός έγινε άνθρωπος για να συμφιλιώσει ξανά την θεία και την ανθρώπινη φύση. Σήμερα, ο Θεός αναγνωρίζει ξανά τον άνθρωπο ως το αγαπημένο Του παιδί. Διότι, την ώρα των Θεοφανίων, στο πρόσωπο του Χριστού που εκείνη την ώρα έχει ενδυθεί και εξαγνίζει ολόκληρη την ανθρώπινη φύση, καταξιώνεται ολόκληρο το ανθρώπινο γένος. Ο επουράνιος Πατέρας αναγνωρίζει και διακηρύσσει τον κατά φύσιν Υιό Του, συγχρόνως όμως αναγνωρίζει και διακηρύττει εμάς ως τα κατά χάριν τέκνα Του. Επί αιώνες, το νερό αποτελούσε στοιχείο καθαρμού και σύμβολο μιας πολυπόθητης ψυχικής ανακαίνισης. Ενώπιόν μας όμως έχουμε σήμερα την αληθινή δύναμη αυτής της παλιγγενεσίας: Το Άγιο Πνεύμα. Ο δρόμος προς την Λύτρωση είναι πλέον ανοικτός. Γι' αυτό και οι ευχές των Θεοφανίων είναι πλημμυρισμένες από θρίαμβο και δοξολογία, στην οποία καλούνται να συμμετάσχουν ακόμη και τα άψυχα. Από εκείνη τη στιγμή, κάθε βάπτισμα μέχρι σήμερα και για πάντα αποτελεί μικρογραφία των Θεοφανίων. Και η λαμπράδα που καίει κατά τη διάρκεια του Μυστηρίου του Βαπτίσματος δεν είναι τίποτε άλλο παρά η επιβεβαίωση πως η αγάπη του Θεού είναι ζωντανή σαν φλόγα, που καίει στην καρδιά κάθε νεοφώτιστου.

Σκοπός

- **Να εμπεδωθεί η ΠΙΣΤΗ στην παρουσία του Θεού και η ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ στη δύναμη και την αγάπη Του.**

Ο Θεός έγινε άνθρωπος. Ό, τι μας ταλαιπωρεί, ό, τι μας πονάει, ο Χριστός το έκανε δικό Του και το γιάτρεψε την ώρα της βάπτισής Του. πώς να μην εμπιστευόμαστε ένα τέτοιο Θεό, που με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο μας απέδειξε την αγάπη του;

- **Να εμπεδωθεί η ΕΛΠΙΔΑ για έναν καλύτερο κόσμο που θα γίνει με την υπακοή στο θέλημα του Θεού.**

Η Βάπτιση του Χριστού μας είναι ένα νέο ξεκίνημα για την ανθρωπότητα. Τίποτε πια δεν μας βαραίνει, τίποτε δεν μας φοβίζει. Ακόμη και ο θάνατος νικήθηκε, όταν ο Χριστός τον έκανε δικό Του. άφησε κάποτε ο άνθρωπος τον παράδεισο με δική του ευθύνη. Τώρα η πόρτα ξανα-νοίγει και ο Θεός δεν μας ζητάει πια το φταίξιμό μας.

- **Να εμπεδωθεί η ΑΓΑΠΗ, δηλ. η συμπεριφορά του παιδιού προς το περιβάλλον του σύμφωνα με το θέλημα και το παράδειγμα του Θεού και να αποκτηθούν καλές συνήθειες.**

Ό,τι έγινε την ώρα της Βάπτισης του Χριστού, γίνεται για τον κάθε άνθρωπο προσωπικά την ώρα της δικής του Βάπτισης. Γι' αυτό και όταν πηγαίνουμε στην Βάπτιση ενός μωρού, θυμόμαστε πάντα πως εκείνη την ώρα, μέσα στην κολυμβήθρα, η ψυχή ενός μικρού παιδιού γίνεται κατάσπρη και από κει θα γεννηθεί ένας καινούργιος φίλος του Χριστού.

Τα μηνύματα

Πάντα με μικρές και απλές προτάσεις

- Η Βάπτιση του Χριστού είναι ένα νέο ξεκίνημα για τον κόσμο.
- Στην Βάπτιση του Χριστού, η Αγία Τριάδα φανερώνεται και μας βεβαιώνει πως ο Θεός είναι πια μαζί μας.
- Όταν βαφτίζεται ένας άνθρωπος, γεννιέται ένας καινούργιος φίλος του Θεού.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μια απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μια ιστορία, μια ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός.

Μια λαμπάδα.

Ανάγνωση του κειμένου

Γίνεται με καθαρή φωνή, παραστατικά και αν θέλεις με συνοδεία μιας ήρεμης μουσικής.

Περνούσαν που λέτε τα χρόνια παιδιά μου και ο Ιησούς αν και μεγάλωνε όπως τα άλλα παιδιά όλοι γύρω του ένιωθαν πως είναι πραγματικά. Όταν ο Ιησούς έγινε τριάντα χρονών πήγε στον Ιορδάνη ποταμό. Εκεί συνάντησε τον Ιωάννη τον Πρόδρομο που μιλούσε στους ανθρώπους για την Βασιλεία των Ουρανών και τον ερχομό του Ιησού. Τους καλούσε να αλλάξουν τρόπο ζωής και τους έλεγε πως ενώ εκείνος τους βαπτίζει με νερό, ο σωτήρας του κόσμου θα τους βαπτίσει με το Άγιο Πνεύμα.

Ο Ιησούς πλησίασε τον Ιωάννη την ώρα που μιλούσε στο πλήθος και του ζήτησε να τον βαπτίσει στον Ιορδάνη ποταμό. Φωτισμένος από το Άγιο Πνεύμα ο Ιωάννης κατάλαβε αμέσως ότι ο Ιησούς ήταν ο υιός του Θεού, ο Σωτήρας του κόσμου και ταπεινά του είπε: Εγώ έχω ανάγκη να βαπτιστώ από εσένα και συ έρχεσαι σε εμένα;

Και ο Ιησούς γαλήνια του αποκρίθηκε πως πρέπει να βαπτιστεί και αυτός σαν άνθρωπος για να προχωρήσει το σχέδιο του Θεού για την Σωτηρία των ανθρώπων. Ο Ιωάννης δέχτηκε το θέλημα του Θεού και βάπτισε τον Ιησού στα νερά του Ιορδάνη ποταμού. Την ώρα της βάπτισης το Άγιο Πνεύμα σαν περιστέρι στάθηκε πάνω από τον Ιησού και ακούστηκε η φωνή του Θεού από τα ουράνια να λέει

Αυτός είναι ο αγαπημένος μου Υιός.!!! Αυτός είναι ο εκλεκτός μου!!!!!!
Έτσι φανέρωσε ο Θεός στους ανθρώπους παιδιά μου ότι ο Ιησούς Χριστός ξεκινούσε το έργο της Σωτηρίας των ανθρώπων. Εκείνη τη στιγμή όμως φανερώθηκε στους ανθρώπους και η αγία Τριάδα δηλαδή Πατήρ, υιός και Άγιο Πνεύμα.

Αφορμές για συζήτηση

- Τι σας έκανε εντύπωση;
- Ποια είναι τα πρόσωπα της Αγίας Τριάδας;
- Πού φαίνονται στην ιστορία μας;
- Ποιος βάπτισε τον Χριστό;

Λέξεις κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μια ή δυο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά.

Θεοφάνια: Τότε που φάνηκε ο Τριαδικός Θεός. Η βάπτιση του Χριστού.

Ιορδάνης: Το ποτάμι που βαφτίστηκε ο Χριστός.

Νερό: Αυτό που καθαρίζει το σώμα, αλλά και την ψυχή μας, όταν το χρησιμοποιούμε στη Βάπτιση και στον αγιασμό.

Ιωάννης Ο Πρόδρομος: Λέγεται έτσι γιατί ετοίμασε τον δρόμο του χριστού. Λέγεται και Βαπτιστής, επειδή βάπτισε τον Χριστό.

Περιστέρι: Έτσι παρουσιάστηκε το Άγιο Πνεύμα.

Παράλληλη δραστηριότητα

Αν θέλεις, μπορείς να έχεις μοιράσει κομμένες φιγούρες, που, κατά την ανάγνωση, μόλις ένα παιδάκι ακούσει το όνομα της φιγούρας που κρατάει, σπκώνεται και την κολλάει σε ένα μεγάλο χαρτόνι, που έχεις ετοιμάσει.

- Σημερινοί πρωταγωνιστές είναι:
 - Ο χριστός,
 - Ο Ιωάννης ο Βαφτιστής.
 - Το περιστέρι.

Επιπλέον δραστηριότητες

Απασχολούμε τα παιδιά με τις δραστηριότητες του βιβλίου τους. Τους αναθέτουμε να χρωματίσουν τα σχέδια του βιβλίου τους. Η επιλογή μεταξύ των δραστηριοτήτων του βιβλίου, θα καθορίσει τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν τα παιδιά. Σήμερα, τα παιδιά θα χρειαστούν:

- Χρωματιστά χαρτόνια.
- Χρωματιστά πιατάκια.

Παιχνίδι ρόλων και συναισθημάτων

Καλούμε τα παιδιά να εκπροσωπήσουν κάποιον ή κάτι από την ιστορία και να το εκφράσουν με δικά τους λόγια.

Ο Άγιος Ιωάννης είχε κι εκείνος μαθητές. Πώς περιγράφει σε έναν μαθητή του, που έλειπε την ημέρα εκείνη, την βάπτισμα του Χριστού;

Ανάγνωση του παιδικού ποιήματος

Γίνεται με καθαρή φωνή και παραστατικό τρόπο. Προσπάθησε να τηρήσεις με ακρίβεια το μέτρο, ούτως ώστε να καταφέρουν τα παιδάκια να κρατήσουν με παλαμάκια ή ρυθμικά όργανα τον ρυθμό. Το ρεφρέν ή μια χαρακτηριστική φράση που επαναλαμβάνεται ή κάποια που θα την θεωρήσεις σημαντική, την μαθαίνεις από την αρχή στα παιδιά και τους ζη-

ιάς να την επαναλαμβάνουν κάθε τόσο. Άλλωστε, τα σημαντικότερα μηνύματα του μαθήματος βρίσκονται μέσα στους στίχους. **Αν θέλεις προσθέτεις μια απλή μελοποίηση.**

ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ **(Γνωριμία με τις φυλές της γης)**

Άγιε Γιάννη Πρόδρομε και Βαπτιστή,
τι χαρά! Βαπτίζεις Θεού παιδί.
Μια φωνή ακούω απ' τον Θεό.
Περιστέρι βλέπω στον ουρανό.

Πέτα πέτα περιστέρι
Τι ψηλά, τι ψηλά
Στα φτερά σου ανεβαίνω
και τον κόσμο όλον βλέπω
Τι χαρά, τι χαρά!

- Βλέπω **κίτρινα παιδάκια** να πεινούν.
Κάνε κάτι περιστέρι μου να σωθούν!
- Την αγάπη φέρνω απ' το Θεό.
Τους φτωχούς χορταίνω, δεν τους ξεχνώ.

- Και τα **μαύρα τα παιδάκια** πώς πονούν!
Κάνε κάτι περιστέρι να γιατρευτούν!
- Παίρνω την αρρώστια και την πληγή.
Όχι άλλος πόνος πάνω στη γη.

Πέτα πέτα περιστέρι
Τι ψηλά, τι ψηλά
Στα φτερά σου ανεβαίνω
και τον κόσμο όλον βλέπω
Τι χαρά, τι χαρά!

- Κοίτα, **κόκκινα παιδάκια** κυνηγούν!
Κάνε κάτι περιστέρι μου να κρυφτούν!
- Την ειρήνη φέρνω απ' τον Θεό
Σταματώ τον πόλεμο, θα σωθούν.

- Και τα **άσπρα τα παιδάκια** δε γελούν
Κάνε κάτι περιστέρι μου να χαρούν
- Την χαρά θα φέρω απ' τον Θεό
Θα φυλάω τη γη απ' τον ουρανό.

Πέτα πέτα περιστέρι
Τι ψηλά, τι ψηλά
Στα φτερά σου ανεβαίνω
και τον κόσμο όλον βλέπω
Τι χαρά, τι χαρά!

Συζήτηση

- Τι σας έκανε εντύπωση;
- Που ζουν τα κόκκινα, τα μαυρα, τα άσπρα και τα κίτρινα παιδάκια;
- Από τι υποφέρουν;

Διαθεματική προσέγγιση

Κάθε παιδικό ποίημα δίνει αφορμή για διαθεματικές προσεγγίσεις.

Σήμερα **λέξεις-κλειδιά** για τη διαθεματική προσέγγιση είναι:

- Οι φυλές της γης.
- Δείχνουμε σ' ένα μεγάλο χάρτη πού κατοικούν οι διάφορες φυλές. Δείχνουμε φωτογραφίες παιδικών προσώπων, αλλά και φωτογραφίες με τα βάσανα των παιδιών της γης.
- Χωρίζουμε την ομάδα μας σε τέσσερις φυλές.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Ολοκλήρωση του μαθήματος

*Έχετε προετοιμάσει κάτι, -ένα γλυκό, μια ζωγραφιά, ένα φτηνό αντικείμενο- στο σχήμα ενός γράμματος, από το οποίο ξεκινά μια καθοριστική για σας λέξη-κλειδί. **Με δυο λόγια** αναφερόμαστε στη βασική έννοια. Μπορείτε να ενθαρρύνετε τα παιδιά να έχουν ένα μικρό σεντούκι, με τη συλλογή όλων των φεινών αναμνηστικών.*

- Αναλόγως σε ποια φυλή ήταν το κάθε παιδί, του δίνουμε από μια φωτογραφία παιδιού από τις διαφόρους ηπείρους.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα έγιναν κάθε φορά στο κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Όταν ο Χριστός μας βαπτίστηκε στον Ιορδάνη ποταμό, φανερώθηκε η Αγία Τριάδα: Ο επουράνιος Πατέρας που μίλησε, ο Υιός που βαπτιζόταν και το Άγιο Πνεύμα με τη μορφή περιστεριού. Εκείνη την ώρα ήταν σα να βαπτίζεται όλη η ανθρωπότητα, γιατί ο Χριστός εκπροσωπεί όλους τους ανθρώπους. Και τι σημαίνει «βαπτίζομαι»; Σημαίνει πως με το νερό και το Άγιο Πνεύμα καθαρίζομαι από την αμαρτία. Μετά την Βάπτιση όλη η ανθρωπότητα έκανε ένα νέο ξεκίνημα. Κι εμείς, ανεβαίνοντας στα φτερά του λευκού περιστεριού, γνωρίσαμε τα παιδάκια από όλες τις φυλές της γης.